

Turvallisuuskasvatuksen paikallinen opetussuunnitelma

Turvallisuuskasvatuksen paikallisesti painotetut tavoitteet

Turvallisuuskasvatuksen tavoitteena on, että oppilas oppii tunnistamaan ja arvioimaan fyysisen, psyykkisen ja digitaalisen ympäristön turvallisuutta uhkaavia ja vahvistavia tekijöitä. Oppilas oppii havaitsemaan riskejä sekä arvioimaan, ennakoimaan ja valitsemaan turvallisia toimintatapoja. Tavoitteissa painottuu oppilaan aktiivinen rooli niin, että hänestä kasvaa vastuullinen ja turvallisuustietoinen toimija. Keskeisiä tavoitteita ovat seuraavat:

1. Oppilas osaa kiinnittää huomiota ympäristönsä turvallisuuteen ikätasolleen sopivalla tavalla.
 - Oppilas tietää, että turvallisuusriskeistä tulee ilmoittaa esimerkiksi opettajalle tai huoltajalle.
 - Oppilas ymmärtää, että omalla käytöksellä on vaikutusta omaan ja muiden fyysiseen ja psyykkiseen turvallisuuteen.
2. Oppilas ymmärtää, mitä asioita kuuluu tietosuojaan ja tietoturvaan ja että jokaisesta jää oma digitaalinen jalanjälki, jossa pitää huomioida digiturvallisuus.
 - Oppilas tietää, mihin ja miksi henkilötietoja koulussa tarvitaan.
 - Oppilas ymmärtää, miksi omia tietoja ei saa jakaa kenelle tahansa.
 - Oppilas tutustuu netikettiin ja sen vaikutuksiin omaan ja muiden turvallisuuteen.

Turvallisuuskasvatuksen paikallisesti painotetut sisällöt

Turvallisuuskasvatuksen sisällöt ja toimintatavat valitaan oppilaan ikäkauden mukaisesti. Keskeisiä sisältöjä kaikilla vuosiluokilla ovat:

1. Turvallisuuden havainnointi ympäristössä ja riskien tunnistaminen
 - Turvakävelyt ja turvallisuuden havainnointikierrokset
 - Poistumisharjoitukset
 - Tunne- ja vuorovaikutustaitoihin liittyvät tehtävät
2. Riskianalyysien harjoittelu eri tilanteissa
3. Digiturvallisuus
 - Laitteiden käsittely ja turvallinen käyttö
 - Internetin peruskäsitteet ja käyttö
 - Henkilötietojen merkitys ja käyttötarkoitus koulussa
 - Salasanojen ja käyttäjätunnusten käyttö; millainen on hyvä salasana ja sen jakamiseen liittyvät huomioitavat seikat
 - Tietojen jakaminen netissä
 - Sovellusten ikärajat ja niiden noudattamisen tärkeys

- Netiketti
- Digitaalinen jalanjälki ja yksityisyyden suojaaminen
- EU:n tietosuoja-asetus ja sen merkitys
- Luotettavan tiedon tunnistaminen ja plagioinnin välttäminen
- Tietoturvaloukkaukset, identiteettivarkaudet ja toiminta niiden yhteydessä
- Laitteiden ja sovellusten päivitykset turvallisuuden näkökulmasta
- Tekoälysovellusten hyödyt ja haasteet turvallisuuden kannalta

Paikallisen opetussuunnitelman toteuttamisen tukena toimii Turvallisuus, tietosuoja ja tietoturva - sivusto, joka tukee turvallisuuskasvatuksen suunnittelua ja toteutusta eri ikäisten oppijoiden kohdalla. Sivustolle on koottu kattava materiaalipankki, joka sisältää konkreettisia tehtäviä, tietopaketteja ja hyödyllisiä linkkejä varhaiskasvatuksesta lukio-opiskelijoihin. Materiaalit auttavat opettajia käsittelemään ympäristön fyysistä ja psyykkistä turvallisuutta, tietosuojaa ja tietoturvaa ikäkausille soveltuvien keinoin oman oppilasryhmänsä kanssa.

[Linkki Turvallisuus, tietosuoja ja tietoturva -sivustolle.](#)